

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 7. aprīlī
(OR. en)

6833/20

**Starpiestāžu lieta:
2018/0207 (COD)**

**JAI 240
INFO 4
CADREFIN 35
FREMP 23
CODEC 186
JUSTCIV 160
DROIPEN 130
COPEN 394**

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU, ar ko izveido programmu "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2021/...**

(... gada ...),

**ar ko izveido programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības”
un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013
un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 16. panta 2. punktu, 19. panta 2. punktu, 21. panta 2. punktu, 24. pantu, 167. pantu un 168. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru³,

¹ OV C 62, 15.2.2019., 178. lpp.

² OV C 461, 21.12.2018., 196. lpp.

³ Eiropas Parlamenta 2019. gada 17. aprīļa nostāja [(OV ...)] [(Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta)] un Padomes ... nostāja pirmajā lasījumā [(OV ...)] [(Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta)]. Eiropas Parlamenta ... nostāja [(OV ...)] [(Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta)].

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Minētās vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība. Turklāt LES 3. pantā ir noteikts, ka Savienības mērķis ir veicināt mieru, stiprināt savas vērtības un savu tautu labklājību, un ka tā respektē savu kultūru un valodu daudzveidību un nodrošina Eiropas kultūras mantojuma aizsardzību un sekmēšanu. Šīs vērtības ir vēlreiz apstiprinātas un formulētas tiesībās, brīvībās un principos, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”).

- (2) Ir kritiski svarīgi, ka šīs tiesības un vērtības tiek aktīvi koptas, aizsargātas, veicinātas, īstenotas un izplatītas starp pilsoņiem un tautām arī turpmāk, un ka tās ir Savienības projekta pamatā, jo šo tiesību un vērtību aizsardzības vājināšanās kādā no dalībvalstīm var nelabvēlīgi ietekmēt visu Savienību kopumā. Tādēļ Savienības vispārējā budžetā būtu jāiekļauj noteikums attiecībā uz jaunu tiesiskuma, tiesību un vērtību fondu, kas ietver programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” un programmu “Tiesiskums”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/...¹⁺. Laikā, kad Eiropas sabiedrības saskaras ar ekstrēmismu, radikālismu un šķelšanos un neatkarīgai pilsoniskajai sabiedrībai mazinās iespējas, svarīgāk nekā jebkad agrāk ir veicināt, stiprināt un aizstāvēt tiesiskumu, tiesības un Savienības vērtības, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības. Tam būs dziļa un tieša ietekme uz Savienības politisko, sociālo, kultūras un ekonomisko dzīvi. Kā daļa no jaunā Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonda programma “Tiesiskums” saskaņā ar 2014.-2020. gada programmu “Tiesiskums”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1382/2013², turpinās palīdzēt tālāk attīstīt Savienības tiesiskuma telpu, kuras pamatā ir tiesiskums, tiesu varas neatkarība un objektivitāte, savstarpēja atzišana un savstarpēja uzticēšanās, tiesu iestāžu pieejamība un pārrobežu sadarbība.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/... (... gada ...), ar ko izveido programmu "Tiesiskums" un atceļ Regulu (ES) Nr. 1382/2013 (OV L ...).

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā numuru un zemspītras piezīmē numuru, datumu un publikācijas atsauci regulai, kas atrodama dokumentā ST 6834/2020 [2018/0208 (COD)].

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1382/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido programmu “Tiesiskums” laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam (OV L 354, 28.12.2013., 73. lpp.).

Programmā “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (“programma”) tiks apvienota 2014.–2020. gada programma “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013¹, un programma “Eiropa pilsoņiem”, kas izveidota ar Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014² (“iepriekšējās programmas”).

- (3) Programma būtu jāizveido septiņiem gadiem, lai tās ilgumu saskaņotu ar daudzgadu finanšu shēmas ilgumu, kas noteikts Padomes Regulā (ES, *Euratom*) 2020/2093³.
- (4) Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonds un divas tā pamatā esošās finansēšanas programmas būs vērstas uz personām un subjektiem, kas palīdz padarīt dzīvākas un dinamiskākas mūsu kopīgās vērtības un bagātīgo daudzveidību, kā arī tiesības un vienlīdzību. Galīgais mērķis ir veicināt un atbalstīt uz tiesībām balstītu, vienlīdzīgu, atklātu, plurālistisku, iekļaujošu un demokrātisku sabiedrību. Tas ietver dinamisku un spējīgu pilsonisko sabiedrību, cilvēku demokrātiskās, pilsoniskās un sociālās līdzdalības veicināšanu un Eiropas sabiedrības bagātīgās daudzveidības kopšanu, kuras pamatā ir mūsu kopīgās vērtības, vēsture un atmiņa. LES 11. pantā ir prasīts, lai Savienības iestādes uzturētu atklātu, pārredzamu un pastāvīgu dialogu ar pilsonisko sabiedrību un ar atbilstīgiem līdzekļiem dotu pilsoņiem un apvienībām, kas tos pārstāv, iespēju izteikt savus viedokļus visās Savienības darbības jomās un publiski apmainīties ar tiem.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1381/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido programmu “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam (OV L 354, 28.12.2013., 62. lpp.).

² Padomes Regula (ES) Nr. 390/2014 (2014. gada 14. aprīlis), ar ko izveido programmu “Eiropa pilsoņiem” laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam (OV L 115, 17.4.2014., 3. lpp.).

³ Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp.).

- (5) Izveidojot pilsoniskā dialoga grupu, būtu jāiedibina atklāts, pārredzams un pastāvīgs dialogs ar programmas atbalsta saņēmējiem un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Pilsoniskā dialoga grupai vajadzētu kļūt par atklātu un neformālu diskusiju forumu un būtu jādod ieguldījums pieredzes un labas prakses apmaiņā un diskusijās par politikas norisēm programmas jomās un mērķos, ka arī ar to saistītās jomās. Pilsoniskā dialoga grupai nevajadzētu būt nekādi atbildīgai par programmas pārvaldību.
- (6) Pamatojoties uz iepriekšējās programmās gūto pozitīvo pieredzi un to pilnveidojot, programmai būtu jādod iespēja attīstīt sinerģiju to problēmu risināšanai, kuras ir kopīgas Savienības vērtību veicināšanas un aizsardzības jomā, un kritiskās dimensijas sasniegšanai, kas nepieciešama, lai panāktu konkrētus rezultātus šajā jomā. Tas ļaus pilnībā izmantot sinerģijas potenciālu, lai efektīvāk atbalstītu attiecīgās politikas jomas un palielinātu saistītu politikas jomu iespējas sasniegt personas un pilsonisko sabiedrību ar mērķi panākt ģeogrāfisko līdzsvaru. Lai programma būtu efektīva, tai, izmantojot pielāgotas un mērķorientētas pieejas, būtu jāņem vērā dažādo politikas virzienu īpatnības, to dažādās mērķgrupas un to īpašās vajadzības.

- (7) Lai palielinātu pilsoņu uzticēšanos Savienībai un nodrošinātu dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos, būtiski ir pilnībā ievērot un veicināt tiesiskumu un demokrātiju. Veicinot tiesības un vērtības, programma palīdzēs veidot demokrātiskāku Savienību, ievērot tiesiskumu un demokrātisko dialogu, pārredzamību un labu pārvaldību, tostarp gadījumos, kad samazinās pilsoniskās sabiedrības līdzdalības iespējas.
- (8) Lai tuvinātu Savienību tās pilsoņiem un sekmētu demokrātisko līdzdalību, ir vajadzīgas dažādas darbības un koordinēti centieni. Būtu jāattīsta un jāsekmē Eiropas pilsoniskums un Eiropas identitāte, veicinot pilsoņu izpratni par politikas veidošanas procesu un pilsonisko līdzdalību Savienības darbībās. Turklāt pilsoņu iesaistīšana pašvaldību sadraudzības projektos un pašvaldību tīklos un atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī programmas aptvertajās jomās veicinās pilsoņu līdzdalību sabiedrībā un galu galā aktīvu iesaistīšanos Savienības demokrātiskajā dzīvē. Tajā pašā laikā atbalsts tādām darbībām, kas veicina savstarpēju sapratni, kultūru dialogu, kultūru un valodu daudzveidību, sociālo iekļaušanu un cieņu pret citiem, stiprina apziņu par piederību pie Savienības un kopēju Eiropas identitātē balstītu pilsonību, kuras pamatā ir vienota mūsu kopīgo Eiropas vērtību, kultūras, vēstures un mantojuma izpratne. Īpaši svarīgi ir veicināt lielāku piederību Savienībai un Savienības vērtībām tās tālāko reģionu pilsoņu vidū to nošķirtības un attāluma no kontinentālās Eiropas dēļ.

- (9) Atceres pasākumi un kritiskas pārdomas par Eiropas vēsturisko atmiņu ir vajadzīgas, lai pilsoņi, jo īpaši jaunieši, apzinātos kopējo vēsturi un vērtības, kas ir pamats kopējai nākotnei. Atceres pasākumos būtu jārosina pārdomas par totalitāro režīmu cēloņiem Eiropas jaunāko laiku vēsturē – īpaši par nacisma, kas noveda pie holokausta, un fašisma, staļinisma un totalitāro komunistisko režīmu cēloņiem – un būtu jāpiemin šo režīmu noziegumu upuri. Starp tiem vajadzētu būt arī pasākumiem, kas attiecas uz citiem izšķirošiem notikumiem un atsaucēs punktiem nesenākajā Eiropas vēsturē. Būtu jāņem vērā arī vēsturisko, sociālo, kultūras un starpkultūru faktoru nozīme, lai radītu Eiropas identitāti, kuras pamatā ir kopējas vērtības un piederības apziņa.
- (10) Pilsoņiem būtu vairāk jāapzinās savas tiesības, kas izriet no Savienības pilsonības, viņiem būtu jājūtas ērti, dzīvojot, ceļojot, mācoties, strādājot un veicot brīvprātīgo darbu citā dalībvalstī. Viņiem būtu jājūtas spējīgiem izmantot visas pilsonības tiesības un paļauties uz to, ka viņiem ir vienlīdzīga piekļuve savām tiesībām, ka ir pilnībā panākama to izpilde un ka tās tiks pilnā apjomā aizsargātas bez jebkādas diskriminācijas neatkarīgi no tā, kurā vietā Savienībā viņi atrodas. Pilsoniskā sabiedrība ir jāatbalsta, lai veicinātu, aizsargātu un uzlabotu izpratni par Savienības kopīgajām vērtībām un palīdzētu faktiski izmantot tiesības saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

- (11) Dzimumu līdztiesība ir viena no Savienības pamatvērtībām un viens no tās mērķiem. Tomēr vispārējais progress dzimumu līdztiesības jomā stagnē. Diskriminācija un nevienlīdzīga attieksme pret sievietēm un meitenēm, kā arī dažādu veidu vardarbība pret viņām pārkāpj viņu pamattiesības un kavē viņu pilnīgu politisko, sociālo un ekonomisko līdzdalību sabiedrībā. Turklāt politisko, strukturālo un kultūras šķēršļu pastāvēšana kavē patiesas dzimumu līdztiesības sasniegšanu. Tāpēc dzimumu līdztiesības un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas veicināšana visās Savienības darbībās ir viens no Savienības pamatuzdevumiem un ekonomikas izaugsmes un sociālās attīstības virzītājspēkiem, un tā būtu jāatbalsta ar šo programmu. Īpaši svarīgi ir cīnīties pret stereotipiem un slēpto un interseksionālo diskrimināciju. Dzimumu līdztiesības pīlāri ir vienlīdzīga piekļuve nodarbinātībai, vienlīdzīga dalība darba tirgū un karjeras izaugsmes šķēršļu likvidēšana visās nozarēs, piemēram, tiesu sistēmā un ar zinātņi, tehnoloģiju, inženierzinātņi un matemātiku saistītās nozarēs. Uzmanība būtu jāvelta arī darba un privātās dzīves līdzsvaram un tam, lai neapmaksāts mājsaimniecības darbs un bērnu, vecu cilvēku un citu apgādājamu personu aprūpes darbs vienlīdzīgi tiktu sadalīts starp vīriešiem un sievietēm, jo šie jautājumi ir nesaraujami saistīti ar vienlīdzīgas ekonomiskās neatkarības un līdzdalības panākšanu un ar sieviešu un vīriešu līdztiesības panākšanu.

(12) Ar dzimumu saistīta vardarbība un vardarbība pret riska grupām (bērniem, jauniešiem un citām riska grupām, piemēram, LGBTIK personām un personām ar invaliditāti) ir smags pamattiesību pārkāpums un tas ir izplatīts visā Savienībā visos sociālajos un ekonomiskajos slāņos un rada nopietnas sekas cietušo fiziskajai, garīgajai un psiholoģiskajai veselībai un sabiedrībā kopumā. Ar dzimumu saistīta vardarbība un aizskaroša izturēšanās gan mājās, gan publiskajā sfērā visvairāk skar sievietes. Tāpēc cīņai pret šādu vardarbību un aizskarošu izturēšanos ir izšķiroša nozīme dzimumu līdztiesības veicināšanā. Eiropas Padomes Konvencijā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija) vardarbība pret sievietēm ir definēta kā visi ar dzimumu saistīti vardarbības akti, kas izraisa vai, ļoti iespējams, var izraisīt fizisku, seksuālu, psiholoģisku vai ekonomisku kaitējumu vai ciešanas sievietēm, tostarp draudi izdarīt šādas darbības, spaidi vai patvaļīga brīvības atņemšana neatkarīgi no tā, vai šāda vardarbība notiek sabiedriskajā vai privātajā dzīvē. Ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanā ir nepieciešama daudzdimensionāla pieeja, kas aptver juridiskos, ekonomiskos, izglītības un veselības aspektus. Ir aktīvi jācīnās arī pret dzimumu stereotipiem jau no agrīna vecuma, kā arī pret visu veidu naida runu un vardarbību tiešsaistē. Šajā kontekstā joprojām ir svarīgi atbalstīt sieviešu tiesību organizācijas un citus šīs jomas dalībniekus. Bērni, jaunieši un citas apdraudētas grupas, piemēram, LGBTIK personas un personas ar invaliditāti, ir arī īpaši pakļautas vardarbības riskam, sevišķi ģimenē un tuvās attiecībās.

Būtu jārikojas, lai veicinātu apdraudētu personu tiesības — jo īpaši bērnu, tostarp bāreņu, kas par tādiem kļuvuši dēļ vardarbības ģimenē vai citu iemeslu dēļ, un citu īpaši neaizsargātu bērnu grupu, tiesības — un pastiprinātu viņu aizsardzību un nodrošinātu viņu tiesības uz attīstību un cieņu. Visu veidu vardarbības, jo īpaši ar dzimumu saistītas vardarbības, apkarošana, tās novēršanas veicināšana un cietušo aizsardzība un atbalstīšana ir Savienības prioritātes, kas palīdz personām īstenot savas pamattiesības un veicina dzimumu līdztiesību. Šīs prioritātes būtu jāatbalsta ar programmas starpniecību. Tiek uzsvērts tas, cik svarīgi saskaņā ar programmu ir piešķirt finansējumu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas veicina dzimumu līdztiesību, apkaro ar dzimumu saistītu vardarbību un sekmē sieviešu tiesības, tostarp seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesības, un LGBTIK personu tiesības, visās dalībvalstīs. Ar visām minētajām darbībām tiecas veicināt Savienības pamatvērtības, un tāpēc tās būtu bez izņēmuma jāatbalsta visā Savienībā.

- (13) Lai novērstu un apkarotu visu veidu vardarbību un aizsargātu cietušos, ir vajadzīga stingra politiskā griba un saskaņota rīcība, kuras pamatā ir iepriekšējo *Daphne* programmu, programmas “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” un programmas “Tiesiskums” metodes un rezultāti. Jo īpaši *Daphne* finansējums, lai novērstu un apkarotu vardarbību pret bērniem, jauniešiem un sievietēm un lai aizsargātu upurus, kopš tā uzsākšanas 1997. gadā ir guvis patiesus panākumus gan tā popularitātes starp ieinteresētajām personām (valsts iestādēm, akadēmiskām iestādēm un nevalstiskām organizācijām) ziņā, gan arī finansēto projektu efektivitātes ziņā. Ar *Daphne* programmu ir finansēti projekti ar mērķi uzlabot izpratni, sniegt atbalstu cietušajiem un atbalstīt tādu pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbības, kuras darbojas uz vietas. Tā ir vērsusies pret visiem vardarbības veidiem, tostarp, vardarbību ģimenē, seksuālu vardarbību, cilvēku tirdzniecību, vajāšanu un tādām kaitējošām tradicionālām ieražām kā sieviešu dzimumorgānu kropļošana, kā arī jauniem vardarbības veidiem, piemēram, iebiedēšanu un aizskarošu izturēšanos tiešsaistē. Ņemot vērā joprojām satraucoši augsto tādu personu skaitu, kuras cietušas no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, ir svarīgi turpināt visas minētās darbības, paredzot neatkarīgu budžeta piešķirumu darbībām, ar ko īsteno *Daphne* programmā noteikto konkrēto mērķi — novērst un apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību —, un programmas īstenošanā pienācīgi ņemt vērā šo darbību rezultātus un no tām gūto pieredzi.

- (14) Diskriminācijas aizliegums ir viens no Savienības pamatprincipiem. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 19. pants paredz attiecīgus pasākumus, lai cīnītos pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ. Diskriminācijas aizlieguma princips ir iekļauts arī Hartas 21. pantā. Būtu jāņem vērā, kādas īpašas iezīmes ir dažādiem diskriminācijas veidiem, tostarp tiešai, netiešai un strukturālai diskriminācijai, un līdztekus būtu jāizstrādā attiecīgi pasākumi, lai novērstu un cīnītos pret diskrimināciju viena vai vairāku iemeslu dēļ. Ar programmu būtu jāatbalsta darbības, kuru mērķis ir novērst un apkarot visu veidu diskrimināciju, rasismu, ksenofobiju, afrofobiju, antisemītismu, antičigānismu, naidu pret musulmaņiem un visus neiecietības veidus, tostarp homofobiju, bifobiju, transfobiju, interfobiju un neiecietību, kas balstās uz dzimumidentitāti, gan tiešsaistē, gan bezsaistē, kā arī neiecietību pret cilvēkiem, kas pieder pie minoritātēm, ņemot vērā multiplo diskrimināciju. Šajā sakarā īpaša uzmanība būtu jāvelta arī tam, lai novērstu un apkarotu visus vardarbības, naida, segregācijas un stigmatizācijas veidus, kā arī lai apkarotu iebiedēšanu, aizskaršanu un neiecietīgu izturēšanos. Programma būtu jāīsteno savstarpēji pastiprinošā veidā ar citām Savienības darbībām, kam ir tādi paši mērķi, jo īpaši tām, kas minētas Komisijas 2011. gada 5. aprīļa paziņojumā “ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam” un Padomes 2013. gada 9. decembra Ieteikumā par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs¹.

¹ OV C 378, 24.12.2013., 1. lpp.

- (15) Sociāli un vides šķēršļi, kā arī piekļūstamības trūkums neļauj personām ar invaliditāti vienlīdzīgi ar citiem pilnībā un efektīvi piedalīties sabiedrības dzīvē. Personas ar invaliditāti cita starpā saskaras ar šķēršļiem, kas kavē viņu piekļuvi darba tirgum, iespējas saņemt iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību, izvairīties no nabadzības un sociālās atstumtības, piekļūt kultūras iniciatīvām un medijiem un īstenot politiskās tiesības. Kā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām līgumslēdzējas puses Savienība un visas dalībvalstis ir apņēmušās veicināt, aizsargāt un nodrošināt, ka visas personas ar invaliditāti var pilnīgi un vienlīdzīgi izmantot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības. Minētā konvencija ir kļuvusi par neatņemamu Savienības tiesību sistēmas daļu.

- (16) Tiesības uz privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un saziņas neaizskaramību ir pamattiesības, kas nostiprinātas Hartas 7. pantā. Personas datu aizsardzība ir pamattiesības, kas nostiprinātas LESD 16. pantā un Hartas 8. pantā. Atbilstību personas datu aizsardzības noteikumiem kontrolē neatkarīgas uzraudzības iestādes. Savienības tiesiskajā regulējumā, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/679¹ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/680², ir paredzēti noteikumi, ar ko tiesībām uz personas datu aizsardzību tiek nodrošināta efektīva izpilde. Šie tiesību akti valstu datu aizsardzības uzraudzības iestādēm uztic uzdevumu veicināt sabiedrības informētību un izpratni par riskiem, noteikumiem, aizsardzības pasākumiem un tiesībām saistībā ar personas datu apstrādi. Ņemot vērā, cik svarīgas ir tiesības uz personas datu aizsardzību straujas tehnoloģiju attīstības laikā, Savienībai vajadzētu būt iespējai īstenot izpratni veicinošas darbības, piemēram, atbalstot pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas cīnās par datu aizsardzību atbilstoši Savienības standartiem, un veikt pētījumus un citas attiecīgas darbības.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

- (17) Ar LESD 24. pantu ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes pienākums pieņemt noteikumus par procedūrām un nosacījumiem, kas nepieciešami pilsoņu iniciatīvai LESD 11. panta nozīmē. Tas tika izpildīts, pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019//788¹. Ar programmu būtu jāatbalsta minētās regulas īstenošanai paredzētā tehniskā un organizatoriskā atbalsta finansēšana, tādējādi palīdzot īstenot pilsoņu tiesības uzsākt un atbalstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvas.
- (18) Saskaņā ar LESD 8. un 10. pantu ar programmu visās tās darbībās būtu jāatbalsta dzimumu līdztiesības aspekta un diskriminācijas aizlieguma aspekta integrēšana. Programmas starpposma un galīgajā izvērtējumā būtu jānovērtē ietekme uz dzimumu līdztiesību, lai novērtētu, kādā apmērā tā palīdz panākt dzimumu līdztiesību, un novērtētu, vai tai ir neparedzēta nelabvēlīga ietekme uz dzimumu līdztiesību. Saistībā ar minēto un ņemot vērā to, cik atšķirīgas ir darbības dažādās programmas sadaļās un cik dažāds ir to apmērs, būs svarīgi nodrošināt, lai atsevišķie projektu virzītāju vāktie dati, kad vien iespējams, tiktu sadalīti pēc dzimuma. Svarīgi ir arī sniegt pieteikumu iesniedzējiem informāciju, kā ņemt vērā dzimumu līdztiesību, tostarp informāciju, kā vajadzības gadījumā izmantot tādus dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas instrumentus kā dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā un ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumi. Apspriežoties ar ekspertiem un ieinteresētajām personām, būtu jāņem vērā dzimumu līdzsvars.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/788 (2019. gada 17. aprīlis) par Eiropas pilsoņu iniciatīvu (OV L 130, 17.5.2019., 55. lpp.).

- (19) LES 3. pantā noteikts, ka Savienībai, *inter alia*, jāveicina bērna tiesību aizsardzība saskaņā ar Hartas 24. pantu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām.
- (20) Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par vienlīdzīgu attieksmi un lai cīnītos pret diskrimināciju rases un etniskās izcelsmes, kā arī dzimuma dēļ, dalībvalstis ir izveidojušas neatkarīgas struktūras, kuru mērķis ir veicināt vienlīdzīgu attieksmi (“līdztiesības iestādes”). Tomēr daudzas dalībvalstis ir pārsniegušas minēto Savienības aktu prasības un nodrošinājušas, lai līdztiesības iestādes varētu vērsties arī pret diskrimināciju citu iemeslu dēļ, piemēram, valodas, vecuma, dzimumpazīmju, dzimumidentitātes un dzimumu dažādības, seksuālās orientācijas, reliģijas un pārliecības un invaliditātes dēļ. Līdztiesības iestādēm ir izšķiroša nozīme, lai veicinātu vienlīdzību un nodrošinātu efektīvu vienlīdzīgas attieksmes tiesību aktu piemērošanu, jo īpaši sniedzot neatkarīgu palīdzību diskriminācijas upuriem, veicot neatkarīgus apsekojumus saistībā ar diskrimināciju, publicējot neatkarīgus ziņojumus un sniedzot ieteikumus par jebkuru jautājumu saistībā ar diskrimināciju viņu attiecīgajās dalībvalstīs. Ir būtiski, lai līdztiesības iestāžu darbs šajā ziņā tiktu koordinēts Savienības līmenī.

Līdztiesības iestāžu Eiropas tīkls (*Equinet*) tika izveidots 2007. gadā un tā sastāvā ir valsts līdztiesības iestādes, kā noteikts Padomes Direktīvā 2000/43/EK¹ un 2004/113/EK², kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/54/EK³ un 2010/41/ES⁴. Komisija 2018. gada 22. jūnijā pieņēma Ieteikumu (ES) 2018/951⁵ par līdztiesības iestāžu standartiem, kurā ir izklāstītas to pilnvaras, neatkarība, efektivitāte, kā arī koordinācija un sadarbība. *Equinet* atrodas izņēmuma situācijā, jo tā ir vienīgā struktūra, kas nodrošina darbību koordināciju starp līdztiesības iestādēm. Minētā *Equinet* koordinēšana ir izšķiroši svarīga, lai efektīvi īstenotu Savienības tiesību aktus diskriminācijas novēršanas jomā dalībvalstīs, un tā būtu jāatbalsta ar šīs programmas starpniecību.

-
- ¹ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības (OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.).
- ² Padomes Direktīva 2004/113/EK (2004. gada 13. decembris), ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu (OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.).
- ³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.).
- ⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/41/ES (2010. gada 7. jūlijs) par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK (OV L 180, 15.7.2010., 1. lpp.).
- ⁵ Komisijas Ieteikums (ES) 2018/951 (2018. gada 22. jūnijs) par līdztiesības iestāžu standartiem (OV L 167, 4.7.2018., 289. lpp.).

- (21) Lai pastiprinātu ērti lietojamu pieklūstamību un nodrošinātu objektīvas norādes, praktisku informāciju un palīdzību pieteikumu iesniedzējiem, ieinteresētajām personām un atbalsta saņēmējiem attiecībā uz visiem programmas aspektiem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izveidot programmas kontaktpunktus. Programmas kontaktpunktiem būtu jāveic savas funkcijas neatkarīgi un bez publisko iestāžu iejaukšanās lēmumu pieņemšanā. Ir svarīgi, lai dalībvalstis spētu izvēlēties vispiemērotāko šādu programmas kontaktpunktu pārvaldību, cita starpā tāda, ko veic publiskās iestādes, pilsoniskās sabiedrības organizācijas vai to konsorcijs. Programmas kontaktpunktiem nevajadzētu būt atbildīgiem par programmas vadību.

- (22) Neatkarīgām cilvēktiesību struktūrām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir būtiska nozīme, lai veicinātu, aizsargātu un uzlabotu izpratni par Savienības kopīgajām vērtībām un veicinātu efektīvu tiesību izmantošanu saskaņā ar Savienības tiesībām, tostarp Hartu. Kā norādīts Eiropas Parlamenta 2018. gada 19. aprīļa rezolūcijā¹, finansējuma palielinājums un pienācīgs finansiālais atbalsts ir svarīgs, lai veidotu labvēlīgu un ilgtspējīgu vidi pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai stiprinātu to lomu un lai tās varētu veikt savas funkcijas neatkarīgi un efektīvi. Savienības finansējumam būtu jāpapildina valsts līmeņa centieni, palīdzot atbalstīt, stiprināt un attīstīt tādu neatkarīgu pilsoniskās sabiedrības organizāciju spējas, kuras nodarbojas ar tiesību un vērtību veicināšanu un kuru darbība palīdz stratēģiski īstenot tiesības saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, tostarp Hartu, *inter alia* ar aizstāvības pasākumiem, piemēram, stratēģisko tiesvedību, kampaņām, komunikāciju un citiem uzraudzības pasākumiem, kā arī veicināt un aizsargāt Savienības vērtības un uzlabot informētību par tām vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī. Programma būtu jāīsteno ērti lietojamā veidā, piemēram, izmantojot ērti lietojamu pieteikšanās un ziņošanas procedūru. Īpaši būtu jā rūpējas par to, lai programmai varētu piekļūt valsts, reģionāla, vietēja un transnacionāla līmeņa pilsoniskās sabiedrības organizācijas, tostarp vietējo aktīvistu pilsoniskās sabiedrības organizācijas, un īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī saņēmēju kapacitāti. Attiecīgajā gadījumā būtu jāņem vērā arī finanšu atbalsta sniegšana trešām personām.

¹ OV C 390, 18.11.2019., 117. lpp.

- (23) Komisijai būtu jānodrošina vispārēja saskaņotība, papildināmība un sinerģija ar darbu, ko veic Savienības struktūras, dienesti un aģentūras, jo īpaši Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, un būtu jāņem vērā citu valstu un starptautisku dalībnieku darbs jomās, uz kurām attiecas programma.
- (24) Ievērojot konkrētus nosacījumus, programmai vajadzētu būt pieejamai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstīm, kuras ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis. Programmā būtu jāiekļauj arī valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kas gūst labumu no pirmspievienšanās stratēģijas, valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, un citas trešās valstis.

(25) Lai nodrošinātu efektīvu Savienības vispārējā budžeta līdzekļu sadali, ir nepieciešams nodrošināt to, ka visām saskaņā ar programmu veiktām darbībām ir Savienības pievienotā vērtība ka tās papildina dalībvalstu darbības un ka tās ir saskaņā ar citām Savienības darbībām. Būtu jāpanāk saskaņotība, papildināmība un sinerģija ar finansēšanas programmām, kas atbalsta politikas jomas, kuras ir savstarpēji cieši saistītas, jo īpaši ar programmu “Tiesiskums”, kā arī ar programmu “Radošā Eiropa”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) .../...¹⁺ un “Erasmus+”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) .../...²⁺⁺, lai īstenotu krustmiju iespējas kultūras, mediju, mākslas, izglītības un jaunrades jomās. Ir jārada sinerģija ar citām Savienības finansējuma programmām, jo īpaši tādās jomās kā nodarbinātība un cīņa pret sociālo atstumtību, jo īpaši ar Eiropas Sociālo fondu Plus, kā arī iekšējā tirgus, uzņēmējdarbības, jaunatnes, veselības, pilsonības, tiesiskuma, migrācijas, drošības, pētniecības, inovācijas, tehnoloģijas, rūpniecības, kohēzijas, tūrisma, ārējo attiecību, tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības jomās.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../... (... gada ...), ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa" (2021–2027) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1295/2013 (OV ...).

⁺ OV: lūgums ievietot numuru tekstā un numuru, datumu un OV atsauci zemsvītras piezīmē regulai, kas atrodama dokumentā ... [2018/190 (COD)].

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../... (... gada ...), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā "Erasmus+" un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1288/2013 (OV ...).

⁺⁺ OV: lūgums ievietot numuru tekstā un numuru, datumu un OV atsauci zemsvītras piezīmē regulai, kas atrodama dokumentā ... [2018/191 (COD)].

- (26) Ar šo regulu paredz finansējumu visam programmas darbības laikam, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucē summa atbilstīgi 18. punktam 2020. gada 16. decembra Iestāžu Nolīguma starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai¹ 18. punkta nozīmē.
- (27) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, *Euratom*) 2018/1046² ("Finanšu regula") 193. panta 2. punktu dotāciju var piešķirt par jau uzsāktu pasākumu ar noteikumu, ka pieteikuma iesniedzējs var pierādīt, ka pasākumu nepieciešams uzsākt pirms dotāciju nolīguma parakstīšanas. Tomēr izmaksas, kas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas dienas, nav attiecināmās izmaksas, izņemot pienācīgi pamatotus izņēmuma gadījumus. Lai izvairītos no jebkādiem Savienības atbalsta traucējumiem, kas varētu kaitēt Savienības interesēm, vajadzētu būt iespējai ierobežotu laiku daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākumā izmaksas, kas radušās no pasākumiem, kurus atbalsta ar šo regulu un kuri jau ir uzsākti, uzskatīt par attiecināmām no 2021. gada 1. janvāra, pat ja tās radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.

¹ OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

- (28) Programmai piemēro Finanšu regulu. Finanšu regulā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešu pārvaldību, finanšu instrumentiem, budžeta garantijām, finansiālo palīdzību un ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšanu.
- (29) Finansēšanas veidi un izpildes metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt konkrētos darbību mērķus un gūt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu, attiecīgo ieinteresēto personu un izvēlēto labuma guvēju spējas un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver fiksētu summu, vienotas likmes un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.

(30) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013¹ un Padomes Regulām (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95², (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96³ un (ES) 2017/1939⁴ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pasākumus attiecībā uz pārkāpumu, arī krāpšanas, novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un, – attiecīgā gadījumā – administratīvu sodu uzlikšanu. Saskaņā jo īpaši ar Regulām (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir pilnvaras veikt administratīvu izmeklēšanu, ieskaitot pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā jo īpaši ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra ("*EPPO*") ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁵.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

² Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

³ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁴ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Revīzijas palātai un - attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, - *EPPO* nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

- (31) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu¹ noteiktajā sadarbības satvarā, kas paredz programmu īstenošana, pamatojoties uz lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis arī var piedalīties, pamatojoties uz citiem juridiskiem instrumentiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, kas prasītu, lai trešās valstis atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Revīzijas palātai piešķirtu nepieciešamās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu visaptveroši īstenot savus attiecīgo kompetenci.
- (32) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, ko, pamatojoties uz LESD 322. pantu, pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome. Šie noteikumi ir izklāstīti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei ar dotācijām, iepirkumu, godalgām un netiešo izpildi, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, iekļauj arī vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai.

¹ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

- (31) Ievērojot Padomes Lēmumu 2013/755/ES¹, personas un attiecīgās valsts un/vai privātās iestādes un institūcijas aizjūras zemēs un teritorijās ir tiesīgas saņemt finansējumu atbilstoši programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamai kārtībai, kas piemērojama dalībvalstij, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (34) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir pret klimata pārmaiņām cīnīties atbilstoši Savienības saistībām īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, tiek paredzēts, ka programma palīdzēs integrēt klimata pasākumus un sasniegt vispārēju mērķrādītāju, proti, ar 30 % no Savienības budžeta izdevumiem atbalstīt klimata mērķu sasniegšanu un vārienīgo mērķi bioloģiskās daudzveidības mērķiem atvēlēt 7,5 % no budžeta izdevumiem 2024. gadā un 10 % 2026. un 2027. gadā, vienlaikus ņemot vērā starp klimata un bioloģiskās daudzveidības mērķiem pastāvošo pārklāšanos. Ar programmu būtu jāatbalsta darbības, kas respektē Savienības klimata un vides standartus un prioritātes un Eiropas zaļā kursa principu "nekaitēt". Sagatavojot un īstenojot programmu, būtu jāapzina attiecīgās darbības, un tās tiks atkārtoti novērtētas saistībā ar attiecīgajiem izvērtējumu un pārskatīšanas procesiem.

¹ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

- (35) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu¹ 22. un 23. punktu, šī programma būtu jānovērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota saskaņā ar īpašām uzraudzības prasībām, bet vienlaikus izvairoties no administratīva sloga, jo īpaši dalībvalstīm, no pārmērīga regulējuma. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmanto par pamatu, lai novērtētu programmas ietekmi uz vietas.
- (36) Lai nodrošinātu efektīvu izvērtējumu programmas panākumiem virzībā uz tās mērķu sasniegšanu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz rādītājiem, kā norādīts 14. un 16. pantā un II pielikumā. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

¹ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (37) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹.
- (38) Ņemot vērā to, ka šīs Regulas mērķus, proti aizsargāt un veicināt tiesības un vērtības, kas noteiktas Līgumos, Hartā un piemērojamajās starptautiskajās cilvēktiesību konvencijās, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet darbības mēroga un iedarbības dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (39) Tādēļ Regulas (ES) Nr. 1381/2013 un (ES) Nr. 390/2014 būtu jāatceļ.
- (40) Lai nodrošinātu nepārtrauktību atbalsta sniegšanā attiecīgajā politikas jomā un lai īstenošanu varētu sākt no daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākuma, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā un tā būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (“programma”) uz daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības laiku, kas noteikts Regulā (ES, *Euratom*) 2020/2093.

Regulā ir izklāstīti programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgais mērķis ir aizsargāt un veicināt tiesības un vērtības, kas noteiktas Līgumos, Hartā un piemērojamajās starptautiskajās cilvēktiesību konvencijās, jo īpaši, šim nolūkam atbalstot pilsoniskās sabiedrības organizācijas un citas ieinteresētās personas, kuras darbojas vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī, un sekmējot pilsonisko un demokrātisko līdzdalību, lai saglabātu un pilnveidotu atklātu, tiesībās balstītu, demokrātisku, vienlīdzīgu un iekļaujošu sabiedrību, kuras pamatā ir tiesiskums.

2. Saskaņā ar 1. punktā izklāstīto vispārīgo mērķi programmai ir šādi konkrēti mērķi, kas atbilst sadaļām:
- a) aizsargāt un veicināt Savienības vērtības (Savienības vērtību sadaļa);
 - b) veicināt tiesības, diskriminācijas aizliegumu un vienlīdzību, tostarp dzimumu līdztiesību, un sekmēt dzimumu līdztiesības aspekta un diskriminācijas aizlieguma aspekta integrēšanu (vienlīdzības, tiesību un dzimumu līdztiesības sadaļa);
 - c) veicināt pilsoņu iesaistīšanos un līdzdalību Savienības demokrātiskajā dzīvē un dažādu dalībvalstu pilsoņu savstarpēju apmaiņu, kā arī uzlabot informētību par viņu kopīgo Eiropas vēsturi (pilsoņu iesaistīšanās un līdzdalības sadaļa);
 - d) apkarot vardarbību, tostarp ar dzimumu saistītu vardarbību (*Daphne* sadaļa).

3. pants

Savienības vērtību sadaļa

Šīs regulas 2. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 2. panta 2. punkta -a) apakšpunktā noteiktā konkrētā mērķa ietvaros programma tiecas aizsargāt un veicināt tiesības un uzlabot informētību par tām, sniedzot finansiālu atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī nodarbojas ar šo tiesību veicināšanu un kopšanu, tādējādi arī stiprinot Savienības vērtību aizsardzību un veicināšanu un tiesiskuma ievērošanu un palīdzot veidot demokrātiskāku Savienību, demokrātisko dialogu, pārredzamību un pareizu pārvaldību.

4. pants

Vienlīdzības, tiesību un dzimumu līdztiesības sadaļa

Šīs regulas 2. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 2. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktā konkrētā mērķa ietvaros programma tiecas:

- 1) veicināt vienlīdzību un novērst un apkarot nevienlīdzību un diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ, kā arī panākt, ka tiek ievērots diskriminācijas aizlieguma princips attiecībā uz Hartas 21. pantā norādītajiem iemesliem;

- 2) atbalstīt, virzīt un īstenot visaptverošu politiku ar mērķi:
- a) sekmēt to, lai sievietes pilnībā izmantotu tiesības; un veicināt dzimumu līdztiesību, tostarp darba un privātās dzīves līdzsvaru; pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm; un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu;
 - b) veicināt diskriminācijas aizliegumu un tā aspekta integrēšanu;
 - c) apkarot rasismu, ksenofobiju un visu veidu neiecietību, tostarp homofobiju, bifobiju, transfobiju un interfobiju, kā arī neiecietību uz dzimumidentitātes pamata, gan tiešsaistē, gan ārpus tās;
 - d) aizsargāt un veicināt bērnu tiesības;
 - e) aizsargāt un veicināt personu ar invaliditāti tiesības;
- 3) aizsargāt un veicināt Savienības pilsonības tiesības un tiesības uz personas datu aizsardzību.

5. pants

Pilsoņu iesaistīšanās un līdzdalības sadaļa

Šīs regulas 2. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 2. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteiktā konkrētā mērķa ietvaros programma tiecas:

- 1) atbalstīt projektus, kuru mērķis ir pieminēt izšķirīgus Eiropas jaunāko laiku vēstures notikumus, kā piemēram autoritāro un totalitāro režīmu nākšanu pie varas, tostarp to cēloņus un sekas, un projektus, kuru mērķis ir paplašināt Eiropas pilsoņu informētību par viņu kopīgo vēsturi, kultūru, kultūras mantojumu un vērtībām, tādējādi uzlabojot viņu izpratni par Savienību, tās izcelsmi, mērķi, dažādību un sasniegumiem, kā arī par savstarpējās sapratnes un tolerances nozīmīgumu;
- 2) veicināt pilsoņu un pārstāvju apvienību līdzdalību un devumu Savienības demokrātiskajā un pilsoniskajā dzīvē, dodot tiem iespēju darīt zināmus savus viedokļus un publiski apmainīties ar saviem viedokļiem visās Savienības rīcības jomās;
- 3) veicināt dažādu valstu pilsoņu savstarpēju apmaiņu, jo īpaši, izmantojot pašvaldību sadraudzību un pašvaldību tīklus, lai viņi varētu iegūt praktisku pieredzi ar Savienības kopējā mantojuma bagātību un daudzveidību un apzinātos, ka šāda bagātība un daudzveidība veido stabilu pamatu kopējai nākotnei.

6. pants

Daphne sadaļa

Šīs regulas 2. panta 1. punktā noteiktā vispārīgā mērķa un 2. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteiktā konkrētā mērķa ietvaros programma tiecas:

- 1) visos līmeņos novērst un apkarot visu veidu ar dzimumu saistīto vardarbību pret sievietēm un meitenēm un vardarbību ģimenē, cita starpā veicinot standartus, ko paredz Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija);
- 2) novērst un apkarot visu veidu vardarbību pret bērniem, jauniešiem un citām riska grupām, piemēram, LGBTIK personām un personām ar invaliditāti;
- 3) atbalstīt un aizsargāt visus 1. un 2. punktā minēto vardarbības veidu tiešos un netiešos upurus, piemēram, ģimenē vai tuvās attiecībās notikušās vardarbības upurus, tostarp bērnus, kuri ģimenē notikušu noziegumu dēļ ir kļuvuši par bāreņiem, un visā Savienībā atbalstīt un nodrošināt vienādu aizsardzības līmeni ar dzimumu saistītas vardarbības upuriem.

7. pants

Budžets

1. Finansējums programmas īstenošanai laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim pašreizējās cenās ir 641 705 000 EUR.
2. Regulas (ES, *Euratom*) 2020/2093 5. pantā noteiktās konkrētām programmām paredzētās korekcijas rezultātā šā panta 1. punktā noteikto summu palielina, papildus piešķirot 800 000 000 EUR 2018. gada cenās, kā precizēts minētās regulas II pielikumā.
3. No 1. punktā noteiktās summas turpmāk uzskaitītajiem mērķiem piešķir šādas provizoriskas summas:
 - a) 297 366 097 EUR faktiskajās cenās, t. i., 46,34 % no finansējuma, - 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktajiem konkrētajiem mērķiem;
 - b) 169 410 120 EUR faktiskajās cenās, t. i., 26,4 % no finansējuma, - 2. panta 2. punkta b) un d) apakšpunktā noteiktajiem konkrētajiem mērķiem;
 - c) 174 928 783 EUR faktiskajās cenās, t. i., 27,26 % no finansējuma, - 2. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteiktajam konkrētajiem mērķiem.

4. No 2. punktā noteiktās summas turpmāk uzskaitījumiem mērķiem piešķir šādas provizoriskas summas:
- a) 43,00 %, līdz 344 000 000 EUR 2018. gada cenās - konkrētajiem mērķiem, kas noteikti 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā;
 - b) 23,07%, līdz 184 560 000 EUR 2018. gada cenās - konkrētajiem mērķiem, kas noteikti 2. panta 2. punkta b) un d) apakšpunktā;
 - c) 23,93%, līdz 191 440 000 EUR 2018. gada cenās - konkrētajiem mērķiem, kas noteikti 2. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
 - d) 10,00%, līdz 80 000 000 EUR 2018. gada cenās - jebkuriem no 2. panta 2. punktā noteiktajiem mērķiem.
5. No 3. punkta a) un b) apakšpunktā un 4. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktās summas vismaz 50 % piešķir, lai atbalstītu darbības, ko veic pilsoniskās sabiedrības organizācijas; no šīs piešķiramās summas vismaz 40 % piešķir vietējām un reģionālām pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

6. No 3. punkta b) apakšpunktā un 4. punkta b) apakšpunktā noteiktās summas vismaz 40 % piešķir, lai atbalstītu darbības, ar ko visos līmeņos novērš un apkarot visu veidu ar dzimumu saistītu vardarbību, un vismaz 15 % piešķir darbībām, ar ko sekmē to, lai sievietes pilnībā izmantotu tiesības; veicina dzimumu līdztiesību, tostarp darba un privātās dzīves līdzsvaru; pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu.
7. No 3. punkta c) apakšpunktā un 4. punkta c) apakšpunktā noteiktās summas vismaz 65 % piešķir demokrātiskās līdzdalības vajadzībām un 15 % piešķir atceres pasākumiem.
8. Komisija no 6. un 7. punktā noteiktā programmas finansējuma piešķirtās procentuālās daļas neatkāpjas vairāk kā par desmit procentpunktiem.
9. Šā panta 1. un 2. punktā noteiktās summas var piešķirt tehniskajai un administratīvajai palīdzībai programmas īstenošanā, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvās informācijas tehnoloģiju sistēmām, pētījumiem, ekspertu sanāksmēm un paziņojumiem par prioritātēm un jomām, kas saistītas ar programmas vispārīgajiem mērķiem.
10. Saskaņā ar Finanšu regulas 193. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunktu, ņemot vērā šīs regulas novēloto spēkā stāšanos un, lai nodrošinātu nepārtrauktību, uz ierobežotu laiku izmaksas, kas radušās attiecībā uz pasākumiem, kurus atbalsta ar šo regulu, var uzskatīt par attiecināmām no 2021. gada 1. janvāra, pat ja tās radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.

11. Pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma, resursus, kas dalībvalstīm piešķirti dalītā pārvaldībā, var pārnest uz programmu, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai ("Kopīgo noteikumu regula 2021. - 2027. gadam") 26. pantā noteiktos nosacījumus. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minētās daļas c) apakšpunktu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

8. pants

Programmas asociētās trešās valstis

Programmā var piedalīties šādas trešās valstis:

- a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu;

- b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
- c) Eiropas kaimiņattiecību politikas valstis – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
- d) citas trešās valstis – saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti konkrētā nolīgumā, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ar noteikumu, ka nolīgums:
 - i) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kas piedalās Savienības programmās, iemaksām un ieguvumiem;
 - ii) izklāsta nosacījumus dalībai programmās, tostarp finanšu iemaksu aprēķinu, un programmu administratīvās izmaksas;

- iii) trešai valstij nepiešķir nekādas pilnvaras pieņemt lēmumus attiecībā uz Savienības programmu;
- iv) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt Savienības finanšu intereses.

Šā panta pirmās daļas d) punkta ii) apakšpunktā minētās iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.

9. pants

Savienības finansējuma apgūšana un veidi

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas tās 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.
2. Programma var nodrošināt finansējumu jebkurā Finanšu regulā noteiktajā veidā.

3. Risku, kas saistīts ar līdzekļu atgūšanu no saņēmējiem, var segt ar iemaksām savstarpējās apdrošināšanas mehānismā, un tās tiek uzskatītas par pietiekamu garantiju saskaņā ar Finanšu regulu. Piemēro noteikumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) .../...¹⁺ 37. panta 7. punktā.

10. pants

Darbību veidi

Darbībām, kas sekmē 2. pantā noteikta konkrēta mērķa sasniegšanu, var piešķirt finansējumu saskaņā ar šo regulu. Finansējumu var piešķirt jo īpaši I pielikumā uzskaitītajām darbībām.

11. pants

Pilsoniskā dialoga grupa

Komisija izveido pilsoniskā dialoga grupu, kuras mērķis ir nodrošināt pastāvīgu, atklātu un pārredzamu dialogu ar programmas saņēmējiem un citām attiecīgām ieinteresētajām personām, lai apmainītos ar pieredzi un labu praksi un apspriestu politikas tendences, kas attiecas uz programmas aptvertajām jomām un mērķiem un saistītām jomām.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../... (... gada ...), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L ...).

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā numuru un zemsvītras piezīmē numuru, datumu un OV atsauci regulai, kas atrodama dokumentā 7064/20 [2018/0224(COD)].

II nodaļa

Dotācijas

12. pants

Dotācijas

1. Programmas dotācijas piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.
2. Ārējie eksperti var būt izvērtēšanas komitejas locekļi.

13. pants

Kumulatīvais un alternatīvais finansējums

1. Darbība, kura saskaņā ar programmu ir saņēmusi finansējumu, var saņemt finansējumu arī no citas Savienības programmas, tostarp no dalītas pārvaldības fondiem, ar noteikumu, ka finansējums nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Attiecīgajam darbības finansējumam piemēro attiecīgās Savienības programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas. Atbalstu no dažādajām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.

2. Darbības, kurām ir piešķirts izcilības zīmoga marķējums, var saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 2021.-2027. gadam 73. panta 4. punktu saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda vai Eiropas Sociālā fonda Plus, ja tās atbilst turpmāk uzskaitītajiem
 - a) tās ir izvērtētas programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
 - b) tās atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
 - c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nevar tikt finansētas saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.

14. pants

Subjekti, kas tiesīgi piedalīties

1. Papildus Finanšu regulas 197. pantā noteiktajiem kritērijiem piemēro attiecināmības kritērijus, kas noteikti šā panta 2. un 3. punktā.
2. Tiesīgi piedalīties ir šādi subjekti:
 - a) jebkurš tiesību subjekts, kas iedibinājies:
 - i) dalībvalstī vai aizjūras zemē vai teritorijē, kas ar to ir saistīta;

- ii) ar programmu asociētā trešā valstī, izņemot attiecībā uz konkrēto mērķi, kas minēts 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā;
 - b) jebkurš tiesību subjekts, kas izveidots saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, vai jebkura starptautiska organizācija.
3. Darbības dotāciju bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus saskaņā ar 7. panta 3. punkta a) apakšpunktu un 7. panta 4. punkta b) apakšpunktu var piešķirt Valsts līdztiesības iestāžu Eiropas tīklam (*Equinet*), lai segtu izdevumus, kas saistīti ar *Equinet* pastāvīgo darba programmu.

III nodaļa

Plānošana, uzraudzība, izvērtēšana un kontrole

15. pants

Darba programma

1. Programmu īsteno ar darba programmām, kas minētas Finanšu regulas 110. pantā.
2. Darba programmu Komisija pieņem ar īstenošanas aktu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22. pantā.

16. pants
Uzraudzība un ziņošana

Regulas II pielikumā ir izklāstīti rādītāji, ar kuriem ziņo par programmas panākumiem virzībā uz 2. pantā noteikto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.

Lai nodrošinātu efektīvu izvērtējumu par programmas panākumiem virzībā uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 18. pantu, lai vajadzības gadījumā grozītu II pielikumu attiecībā uz rādītājiem, kā arī lai papildinātu šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas izveidi.

Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi.

Minētajā nolūkā Savienības līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm piemēro samērīgas ziņošanas prasības.

17. pants
Izvērtēšana

1. Programmas izvērtēšanu veic savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.

2. Komisija veic programmas starpposma izvērtējumu, tiklīdz par programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc tās īstenošanas sākuma. Starpposma izvērtējumā ņem vērā iepriekšējo programmu ilgtermiņa ietekmes izvērtējumu rezultātus.
3. Komisija veic programmas galīgo izvērtēšanu tās īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc 1. pantā norādītā laikposma beigām.
4. Komisija izvērtēšanas secinājumus kopā ar saviem apsvērumiem paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

18. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 16. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2027. gada 31. decembrim.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 16. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 16. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

19. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts programmā piedalās ar lēmumu, kas pieņemts, ievērojot starptautisku nolīgumu vai pamatojoties uz kādu citu juridisku instrumentu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, *OLAF* un Revīzijas palāta varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013.]

IV nodaļa

Pārejas un nobeiguma noteikumi

20. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības līdzekļu saņēmēji atzīst minēto līdzekļu izcelsmi un nodrošina Savienības līdzekļu redzamību, - jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā - ,sniedzot dažādām auditorijām, tostarp medijiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.

2. Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar programmu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar programmu un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem.
3. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 2. pantā minētajiem mērķiem.

21. pants

Programmas kontaktpunkti

Katra dalībvalsts var izveidot programmas kontaktpunktus, uzticot tiem pienākumu sniegt pieteikumu iesniedzējiem, ieinteresētajām personām un programmas atbalsta saņēmējiem objektīvas norādes, praktisku informāciju un palīdzību visos tās aspektos, tostarp attiecībā uz pieteikšanās procedūru, ērti lietojamas informācijas un programmas rezultātu izplatīšanu, partneru meklēšanu, apmācību un formalitātēm.

Programmas kontaktpunkti savus uzdevumus veic neatkarīgi.

22. pants
Komiteju procedūra

Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Komiteja var rīkot sanāksmes īpašos sastāvos, lai nodarbotos ar atsevišķām programmas sadaļām.

23. pants
Atcelšana

Regulas (ES) Nr. 1381/2013 un (ES) Nr. 390/2014 atceļ no 2021. gada 1. janvāra.

24. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tādu darbību turpināšanu vai grozīšanu, kas uzsāktas, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1381/2013 un (ES) Nr. 390/2014, ko turpina piemērot minētajām darbībām līdz to slēgšanai.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri pieņemti, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1381/2013 un (ES) Nr. 390/2014.
3. Lai varētu pārvaldīt darbības, kas līdz 2027. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, vajadzības gadījumā apropriācijas 7. panta 9. punktā paredzēto izmaksu segšanai var iekļaut Savienības budžetā pēc 2027. gada.

25. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs

Padomes vārdā
priekšsēdētājs

I PIELIKUMS

Programmas atbalstītās darbības

Programmas vispārīgos un konkrētos mērķus, kas noteikti 2. pantā, sasniedz, jo īpaši, atbalstot šādas darbības:

- 1) veicināt izpratni, popularizēt un izplatīt informāciju, kas attiecas uz programmā ietvertajām jomām un mērķiem, lai uzlabotu zināšanas par tiesībām un vērtībām un par saistītām politikas jomām;
- 2) savstarpēji mācīties un apmainīties ar labu praksi ieinteresēto personu starpā, lai uzlabotu zināšanas un savstarpēju izpratni;
- 3) veikt analītiskas un pārraudzības darbības, lai dalībvalstīs un Savienības līmenī uzlabotu situācijas izpratni jomās, uz kurām attiecas programma, un uzlabotu Savienības tiesību aktu, politikas un Savienības vērtību īstenošanu dalībvalstīs; šādi pasākumi cita starpā ir datu un statistikas vākšana; kopēju metodiku un, vajadzības gadījumā, rādītāju vai kritēriju izstrāde; pētījumi, izpēte, analīze un apsekojumi; izvērtējumi; ietekmes novērtējums; un norāžu, ziņojumu un izglītojošu materiālu izstrāde un publicēšana;

- 4) apmācīt attiecīgās ieinteresētās personas, lai uzlabotu zināšanas par politiku un tiesībām programmā ietvertajās jomās;
- 5) izstrādāt un uzturēt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju rīkus;
- 6) atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas un bezpeļņas organizāciju ieinteresētās personas, kas darbojas programmas aptvertajās jomās:
 - a) lai palielinātu to reaģēšanas spējas un nodrošinātu visiem pilsoņiem pienācīgu piekļuvi to pakalpojumiem, konsultāciju pasākumiem un atbalsta pasākumiem;
 - b) lai tām palīdzētu veikt aizstāvības darbības un veicinātu tiesības, tādējādi arī stiprinot Savienības vērtību aizsardzību un veicināšanu un tiesiskuma ievērošanu un pilnveidojot demokrātisko dialogu, pārredzamību un pareizu pārvaldību, arī gadījumos, kad pilsoniskajai sabiedrībai mazinās iespējas;
- 7) uzlabot pilsoņu, jo īpaši jauniešu, izpratni par Eiropas kultūru, kultūras mantojumu, identitāti un vēsturi, tostarp attiecībā uz totalitārajiem un autoritārajiem režīmiem un citiem izšķirošiem notikumiem Eiropas nesenākajā vēsturē, lai stiprinātu piemiņu un Eiropas pilsoņu uzticēšanos Savienībai un veicinātu toleranci, savstarpējo sapratni, kultūru dialogu un daudzveidības respektēšanu;

- 8) pulcēt kopā dažādu valstspiederību un kultūru pilsoņus, dodot viņiem iespēju piedalīties pašvaldību sadraudzības pasākumos un pilsoniskās sabiedrības projektos, tādējādi radot apstākļus uzlabotai augšupējai pieejai un veicinot pilsonisko un demokrātisko iesaistīšanos;
- 9) veicināt un atvieglot aktīvu un iekļaujošu līdzdalību demokrātiskākas Savienības veidošanā, kā arī uzlabot izpratni par tiesībām un vērtībām, atbalstot pilsoniskās sabiedrības organizācijas;
- 10) pilnveidot Eiropas tīklu spēju veicināt un tālāk attīstīt Savienības tiesību aktus, vērtības, politikas mērķus un stratēģijas;
- 11) finansēt tehnisko un organizatorisko atbalstu, lai īstenotu Regulu (ES) Nr. 2019/788, tādējādi atbalstot pilsoņus, kas izmanto tiesības uzsākt un atbalstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvas;
- 12) uzlabot zināšanas par programmu un tās rezultātu izplatīšanu un pārnesamību un sekmēt iedzīvotāju sasniedzamības veicināšanu; tostarp izveidojot un atbalstot programmas kontaktpunktus.

II PIELIKUMS

RĀDĪTĀJI

Programmu uzrauga, pamatojoties uz rādītāju kopumu, kas paredzēti, lai noteiktu pakāpi, kādā tās vispārīgie un konkrētie mērķi ir sasniegti, vienlaikus līdz minimumam samazinot administratīvo slogu un izmaksas. Šim nolūkam tiek vākti dati attiecībā uz šādu rādītāju kopumu:

- 1) cilvēku skaits, kas bija iesaistīti:
 - a) apmācību pasākumos;
 - b) savstarpējos mācību pasākumos un apmaiņā ar labu praksi;
 - c) izpratnes veidošanas, informēšanas un informācijas izplatīšanas darbībās;
- 2) ar atbalsta un spēju veidošanas darbībām sasniegto pilsoniskās sabiedrības organizāciju skaits;
- 3) starptautisko tīklu un iniciatīvu skaits, kas vērstas uz Eiropas atmiņu un mantojumu un kas izveidotas programmas intervences rezultātā.

Visus individuālos datus, ja iespējams, sadala pēc dzimuma. Programmas starpposma un galīgie izvērtējumi ir vērsti uz katru sadaļu un katru darbību, un tajos iekļauj dzimumu līdztiesības perspektīvu, kā arī izvērtē ietekmi uz dzimumu līdztiesību.